

»SLOVENEK« velja po pošti na vsi strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta 120—
za četrť leta 60—
za en mesec 20—
Zaloznistvo celoletno K 480—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za izposodbo „ —

SLOVENEK

Inserati:
Enostopna pettirista (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
na enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKZ

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Nkopirni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7583.

Zelo napredno!

Zadnje soboto in nedeljo je zborovalo v Rogaški Slatini »Udruženje jugosl. učiteljstva — poverjenišvo Ljubljana«. O tem zborovanju sta prinesla »Slov. Narod« in »Jutro« od 6. t. m. obširna poročila, katerim naj dodamo nekaj opazk.

Tisti del slovenskega učiteljstva, ki je v nedeljo zboroval v Rogaški Slatini, samega sebe s ponosom imenuje »naprednega« in liberalnega. Od kod so si gospodje prilastili pravico, imenovati le sebe »napredne«, vse druge pa, ki stoje izven njihove organizacije, na kratko proglasiti za nazadnjaške reakcionarje, še ni popolnoma jasno dognano; navadno odločujejo o častnih in nečastnih pridevkih oseb in družtev objektivni tretji, nikdar pa ne kdo sam. Toliko le mimogrede, ker navsezadnje mi nimamo nič proti temu, če si del slovenskega učiteljstva lasti svojstvo naprednosti, in ne bi govorili mnogo o tem, čó bi svojo naprednost kazali tudi v svojem mišljenju napram — drugim!

V resnici »naprednega« človeka bi morala po njegovi lastni logiki dičiti v prvi vrsti široka toleranca in obzirnost proti drugomisljenikom. Gospod dvorni svetnik Gangl žalibog ni pokazal mnogo tolerance v Rog. Slatini, vsaj v njegovu govoru ne, katera je celokupni zbor burno odobral, iz česar sklepamo, da se večina naprednega učiteljstva z govorom gospoda dvornega svetnika popolnoma strinja.

Kaj je rekel g. dvor. svetnik? »Po poročilu »Slov. Naroda« sledeče: »Vsak, kdor se priznava za državnega učitelja, mora delovati v to svrhu, da se obrani naša država edinstvena in nerazdružena. . . . Kdor je drugega mišljenja, ta izključuje sam sebe iz vrst našega učiteljstva. . . . Oni, ki govore, da naj bodo Slovenci zase in Hrvatje zase, ubijajo naše edinstvo in našo bodočnost. To so naši sovražniki s krinko jugoslovenstva.«

To se pravi z drugimi besedami: Slovenski učitelj, ki je pristaš SLS, in je ž njo vreden avtonomist, ne spada v učiteljski stan, ampak mora iz učiteljske državne službe ven! Odkrito priznamo, da bi nas bilo tako govorenje iz ust državnega uradnika na javnem shodu zelo frapiralo, če ne bi vedeli, da je tako govoril gospod dvorni svetnik Gangl! . . . Slovenskim učiteljem, ki se še čutijo Slovence, on odreka pravico do kruha v lastni deželi in sicer z utemeljitvijo, da so sovražniki države, ker so avtonomisti z SLS vred! Mi pravimo po isti logiki: Gospod L. Jelenc, ki stanuje v tuji hiši, je sovražnik hiše in gospodarja, ker hoče imeti sam svoj ključ do svojega stanovanja! In če g. Gangl nima svoje hiše, je tudi on po svoji lastni teoriji sovražnik svojega gospodarja, ako ne pušča na stečaj odprtih vrat svojega stanovanja za seboj, da mu v stanovanju lahko gazdarijo drugi po njihovi mili volji!

Mi vemo, da so vse teorije, ki jih je razvijal g. Gangl med burnim odobravanjem učiteljev-naprednjakov v Rogaški Slatini, navadni demokratiški »slagerji«, katerim nasadajo le ljudje z nedovoljno izobrazbo, nikdar pa ne bi smel nasadati takim fintam izobražen učitelj, ki ga mora odlikovati kot vzgojitelja srčna kultura in znanstvena izobrazba. O srčni kulturi govoriti pri ljudeh, ki groze drugim z odjedanjem kruha, je odveč; odveč zlasti v tem slučaju, ker sedanja praksa kaže, da gospodje res delajo sami to, kar očitajo drugim, mesto da bi pokazali s svojim delovanjem nasprotnikom, kakšen naj bo po sreč plemenit človek v svojih delih. Kar se pa tiče znanstvene izobrazbe, je ravno zborovanje v Rogaški Slatini dokazalo, da ga je še mnogo, mnogo treba, in ker ta pojav iskreno obžalujemo, bo ena naših prvih brig, kakor hitro nam bo dana prilika za to, da ustanovimo za izobrazbo učiteljstva višje učilišče, eventuelno pedagoško fakulteto in tako kolikor mogoče otežimo vslop v ta lepi in vzvišeni stan elementom, ki ne spadajo vanj. Na ta način bomo ugled učiteljskega stanu mnogo bolj dvignili kot z visokimi plačami. Dobra plača je lepa stvar, ampak za ugled pri ljudstvu ni prvi pogoj; dokaz naravnost mizerno plačana duhovščina, ki nikdar ni

uživala takega spoštovanja med ljudstvom kot danes, ko materijelno trpi, dočim je učitelj sicer dobro preskrbljen, toda ugled? Proti duhovniku?

Izobraženo učiteljstvo bo tudi razumelo, da sokolska propaganda ni nikako vzgojno delo za ljudsko šolo. Glavni in odločilni faktor pri vzgoji otrok so starši in šola nima naloge staršem predpisovati, kako naj vzgoje svoje otroke, ampak šola naj starše samo podpira. Če si lasti država pravico, v šoli nad vzgojo gospodariti, presega svoj delokrog in tako vmešavanje države v najintimnejša osebnostna prava staršev ne more roditi dobrih plodov.

Boj dveh sindikatov za Italijo.

Rim, 6. sept. Kakor smo že poročali, je rimska »Idea Nazionale« priobčila kopijo nekega poročila, ki da ga je trgovski izvedenec pri nemškem poslanstvu v Rimu, Strohecker, poslal v Berlin in v katerem omenjeni gospod razlaga svoje načrte, kako da bi se dala italijanska industrija popolnoma usuznjiti nemškemu kapitalu.

Ker so drugi listi na to odgovorili, da dotični dokument ni v celoti reproduciran in deloma tudi potvorjen, se je cela stvar izročila v razsodbo udruženju italijanskih časnikařev, ki je zdaj izjavilo, da »Idea Nazionale« sploh ni imela na razpolago nobenega originala, ampak je vsesкупaj izkonstruirala iz raznih deloma resničnih deloma izmišljenih faktov.

Ljudje, ki so poučeni, pa trdijo, da je »Idea Nazionale« v službi izvestnega kapitalističnega konzorcija, kateri bi rad italijansko metalurgično industrijo spravil v odvisnost od Francije in zato razširja po-

O zadnji točki, namreč glede indirektnega vabila na »Slomškarje«, naj zapuste svojo organizacijo in pristopijo Udruženju, raje ne govorimo. Ta zahteva je identična z zahtevo, naj »Slomškarje« zataje svoje dosedanje principe. Tako trdih zahtev se ne stavlja niti premagancem. Nas pa tudi take zahteve in taka vabila ne oplaše. Mogoče bo kdo klonil pred pritiskom — mi ga ne bomo obsojali, ker vemo, da niso vsi značajni jekleni. Nekaj jekla pa je v naših vrstah tudi in to bo ostalo trdno in neupogljivo, dokler ne zmaga princip, za katerega se borimo. S tem gremo preko zborovanja U. J. U. na dnevni red.

vest o nemški invaziji v Italijo. Da se je pa ta stvar priobčila ravno zdaj, temu je vzrok to, da ima Zveza narodov pravkar izreči razsodbo o tem, komu naj se prisodijo zgornješlezjski premogovni rudniki. Razkritja o Stroheckerjevem raportu naj bi Italijane preplašila, da bi se postavili na stran Francije, ki bi gornješlezjske rudnike s pomočjo Poljske eksploatirala in oskrbovala s premogom italijanske tovarne. Toda v Italiji obstoja tudi nasprotna struja, ki bi rajši delala z nemškim, ne pa s franciskim kapitalom in tako si moramo razlagati zdaj tiste velike debate, ki se vrše v italijanski javnosti o Stroheckerjevih resničnih in umišljenih načrtih.

Vidi se zopet enkrat jasno, da za vsemi velikimi političnimi vprašanji tičijo interese velekapitala, vse drugo — »samooopredeljenje narodov« itd. so pa le fraze. Blagor mu, kdor jih verjame, kajti on bo spal mirno.

Avstrijsko-madžarski spor.

Dunaj, 6. septembra. (Izv.) Močni mažarski oddelki, ki so napadli trg Kirchschlag ob avstrijsko-madžarski meji, so pregnali iz trga in iz sosednjih vasi avstrijsko žandarmerijo in avstrijsko vojaštvo. Cela akcija je zasnovana jako velikopotezno, tako da smatrajo dunajski politični krogi mažarski napad na avstrijsko ozemlje kot prvi oboroženi poskus za vzpostavitev Habsburžanov tudi v Avstriji. Boji se nadaljujejo in se jih udeležuje baje nad 30.000 insurgentov. Uporniki so oboroženi z mnogobrojnimi strojnimi puškami in razpolagajo s silnimi količinami municije in ročnih granat. Med ogrskimi četami se bojuje tudi poseben »hrvatski oddelek«, ki so ga nabrali v Budimpešti.

Praga, 6. septembra. (Izv.) V Pragi zasledujejo dogodke ob avstro-ogrski meji z veliko pozornostjo. Vlada je pripravljena, priteči Avstrijcem z oboroženo silo na pomoč, ako bi Ogrji nadaljevali svoj pohod proti Avstriji in je stopila tozadevno tudi že v stik z vlado v Belgradu, da se prepreči restavracija Habsburžanov v Srednji Evropi.

Praga, 6. septembra. V diplomatskih krogih smatrajo, da hoče Ogrska s svojim napadom na Avstrijo doseči odpoved Avstrije na Burgenland. Z druge strani pa gledajo v ogrski akciji nevaren poskus vzpostavitve Habsburžanov in pričetek borbe za »integriteto Mažarske« in zato se pripravljajo na eventuelen oborožen odpor, ako bi Ogrji poskušali izpremeniti določbe trianonskega mirovnega ugovora.

Rim, 6. septembra. Italijanska javnost je odločno proti Ogrski. Tudi tu se sumi, da Ogrji zasledujejo svoje posebne namene v zvezi z restavracijo Habsburžanov. Poudarja se pa, da »Reichspost«, ki sicer simpatizira s Horthyjem, napad ogrskih band na »Burgenland« ostro obsoja in piše, da je Ogrska postala element nereda v Evropi. Avstrija se vsled te blazne ogrske politike približuje mali ententi. Kar se tiče zaveznikov, ni res, da bi bili dirigirali mednarodne čete v sporno ozemlje; domneva se celo, da Francozi Ogrsko na ihem podpirajo. Vendar pa se ne bo posrečilo Avstrijo oškodovati, ker dobi Češkoslovaška v vsakem slučaju mandat, da Ogrske ukroti, ako ne izprazni »Burgenlanda«. Italija bo na vsak način Avstrijo podpirala; pred-

sednik mednarodne komisije je tam itak italijanski general Ferrario.

Dunaj, 6. septembra. Kakor poroča »Telegraphen Korrespondenzbureau« iz pristojne strani, se nahaja kraj Kirchschlag v posest avstr. obrambnih čet.

Dunaj, 6. septembra. Uradno se javlja: V situaciji pri Kirchschlagu ni bistvenih izprememb. Mažarske redne čete in vstaši so izkopali strelske järke deloma vzdolž meje, deloma pa že na avstrijskih tleh. Značilno je, da je med ranjenimi na avstrijski strani skoro največ sanitacijev. Poseben primer brutalitete so napravili mažarski vojaki, ko so slekli mrtvega sanitajca in ga obesili na drog.

Dunaj, 6. sept. Posebni poročevalec lista »Neue Freie Presse« javlja iz Dunajskega Novega mesta: Ujeti mažarski kolovodja Egam je izpovedal pri zaslišanju, da ga je poslanec stranke malih kmetovalcev pridobil kot voditelja vstašev v njegovi domači občini Bernstein. Upal je, da bo Avstrija, ako zadene na odpor, popustila Zapadno Ogrsko in se skupno z Mažarsko in s pomočjo Nemčije obrnila zoper entente. Poseben se je pričakovalo, da bo zapadno-ogrsko vprašanje povzročilo vojno s Češkoslovaško in pozneje tudi z Rumunijo. Egam je menil, da je zapadno-ogrsko prebivalstvo vneto za Mažarsko. To pa je bila zmeta. Zato se je izjalovila namera.

Dunaj, 6. septembra. Na današnji seji zveznega sveta je podal zvezni kancelar Schober izjavo o Zapadni Ogrskii in je med drugim opozoril na korak pri zvezi narodov. Nato je bil sprejet predlog, ki so ga stavile skupno vse tri stranke. V njem se poudarja, da je bila avstrijska republika, odkar obstoji, miroljubna in da je omejila svojo obrambno silo na predpisano mero. Avstrijsko prebivalstvo je zapupalo, da bo družba narodov razoroženi republiki zagotovila mir in jo varovala. Mažarska pa ovira priklonitev Burgenlanda k Avstriji z orožjem in krši tako mir. Zato apelira zvezni svet na zvezo narodov v Ženevi v smislu členov X. in XI. pravil zveze narodov, naj se stori vse potrebno, da se obvaruje mir avstrijske republike proti vojaškim odredbam Mažarske in da bo Mažarska vpoštevala po st. germainski in trianonski pogodbi določene meje.

Dr. M. Natlačen:

Afera dr. Milko Brezigarja pred sodiščem.

(Dalje.)

Sicer stavim, da se bo »Jutro« in morda še kdo za ta moj članek revanširal s tem, da bo vnovič pogrel moj govor izpred dvorca. Je sedmorica ljudi, ki zna ta moj govor že sedem let v celoti na pamet in še več! nekateri so mu vedeli nekaj prav krepkih in učinkovitih stavkov celo pridetati. Toda naj si nikar kdo ne domišljuje, da mi gredo ti napadi tako zelo na živce, da bom radi tega »zaradi ljubega miru« manj energično branil ljudi, ki me prosijo kot zagovornika pomoči. Komur se ta pesem še ni prignusila, naj jo le še naprej popeva!

Sedaj pa k stvari sami! Dr. Brezigar je tožil »Slovenčevogac« odgovornega urednika Mihaela Moškercarja zaradi nastopnega članka, priobčenega v »Slovenec« dne 27. novembra 1920. v številki 272.

Dr. Brezigar je imel po zlomu tako slabo vest, da ga v Nemški Avstriji primejo — ne morda kot jugoslovenskega junaka — ampak kot verižnika s krušnimi kartami v Žitnem zavodu na Dunaju, da se ni upal peljati na mirovno konferenco v Pariz z lastnim potnim listom. Dr. Brezigar, kandidat demokratske stranke, se je vozil v Pariz z diplomatskim potnim listom dr. Zerjava. Znanec, ki ga je vprašal, zakaj da se ne vozi z lastnim potnim listom, je dr. Brezigar odgovoril: »Saj je vseeno!«

Radi umevanja cele zadeve naj omenim, da je dr. Brezigar tedaj kandidiral na programu JDS v skupini kvalificiranih mandatov v mariborskem volilnem okrožju za konstituanto. Takoj na prvi pogled je jasno, da vsebuje ta članek dve obdolžitvi zoper dr. Brezigarja: prvič očitke, da je verižil s krušnimi kartami v Žitnem zavodu na Dunaju in drugič, da se je vozil na mirovno konferenco v Pariz z diplomatskim potnim listom dr. Zerjava. Gre torej za obdolžitve dveh kaznivih dejanj, kajti uporaba tujega potnega lista v potovalne namene je po našem kazenskem zakonu (§ 320. lit. g k. z.) prestopok, ki se kaznuje s strogim zaporom od treh dni do enega meseca.

»Slovenčevogac« odgovorni urednik Mihael Moškercer je na tožbo dr. Brezigarja izjavil pred sodiščem, da prevzame glede tega članka sam osebno vso odgovornost in da se hoče na dr. Brezigarjevo tožbo braniti s tem, da nastopi za očitke, ki jih vsebuje ta članek, v celoti dokaz resnice.

»Slovenec« je že pred 27. novembrom 1920. in sicer v številkah 269. in 271. precej obširno pisal o aferi dr. Brezigarja glede krušnih kart. V dotičnih člankih, zaradi katerih pa dr. Emil Brezigar tožbe ni vložil, se je o njem pisalo, da je bil pri dunajskem deželnem kot kazenskem sodišču tri mesece zaradi veriženja v preiskovalnem zaporu, da je bila končno proti njemu dvignjena obtožba radi veriženja in da se je meseca novembra 1920 imela vršiti pri dunajskem sodišču zoper dr. Brezigarja v tej zadevi glavna razprava, ki se pa vsled zloja Avstrije ni več mogla vršiti, ker se namreč dr. Brezigarju, ki je med tem odpotoval na jug, ni več moglo vročiti povabilo za glavno razpravo.

Da doprinesem kot zagovornik Mihaela Moškercarja glede dr. Brezigarju očitane veriženja s krušnimi kartami dokaz resnice, sem se predvsem odločil storiti vse, da dobim vpogled v dotični kazenski spis dunajskega deželnega sodišča. Dne 10. januarja napotil sem se raditega na Dunaj, kjer sem iz registrov deželnega kot kazenskega sodišča ugotovil:

1. da je bilo pri dunajskem deželnem sodišču pod opr. št. Vr. II 2518/18 v teku kazensko postopanje zaradi veriženja v zmislu § 23. št. 4. ces. naredbe z dne 24. marca 1917. št. 131. drž. zak. in sicer zoper Frana Majena, sedaj tajnika JDS v Ljubljani in zoper nekega Cirila Mraka, pravnik iz Cepovana;

2. da je bil dr. Emil Brezigar tekom tega kazenskega postopanja v preisko-

valnem zaporu od 1. marca 1918, do 28. maja istega leta;

3. da je bila zoper dr. Emila Brezigarja in oba že navedena njegova tovariša Majena in Mraka s strani dunajskega drž. pravdnikstva dvignjena dne 28. maja 1918. obtožba zaradi pregreška veriženja;

4. da je zoper to obtožbo dr. Brezigar vložil po svojem takratnem zagovorniku dr. Babniku ugovor, ki pa je bil po dunajskem nadsodišču zavrnjen, vsled česar je postala obtožba pravomočna;

5. da je bila odrejena s sklepom dež. sodišča na Dunaju z dne 5. oktobra 1918. v tej zadevi glavna razprava in sicer na dan 14. novembra 1918. ob 9. uri dopoldne; da se pa ta glavna razprava ni mogla vršiti, ker se je ni udeležil niti dr. Brezigar, niti kateri drugi izmed obdolžencev in ker tudi povabilo k tej glavni razpravi glede dr. Brezigarja in njegovih tovarišev vsled nastopivšega vojnega prevrata ni bilo izkazano;

6. da je bil ta kazenski spis od dunajskega dež. sodišča vposlan dne 16. novembra 1920. v Ljubljano višjemu državnemu pravdnikstvu in sicer po izjavi, ki mi jo je podal tedaj poslujoči sodni uradnik na II. oddelku dež. kot kazenskega sodišča na Dunaju, »zwecks Einsichtnahme ob eventualer Weiterverfolgung.«

Takoj ko sem se vrnil z Dunaja, sem poizvedoval v Ljubljani pri višjem drž. pravdnikstvu po zadevnem dunajskem spisu.

Povedalo se mi je, da ni došel višjemu državnemu pravdnikstvu v Ljubljani v tej zadevi nikak akt. Poizvedoval sem potem po aktu tudi v pisarni višjega dež. sodišča, drž. pravdnikstva in dež. sodišča v Ljubljani, toda povsod brezuspešno; o aktu ni nihče nič vedel. Mislim sem že, da se je akt na ta ali oni način izgubil. Stvil sem preiskovalnemu sodniku predlog, v katerem sem pojasnil vse, kar sem v zadevi tega akta doznal na Dunaju, s pozivom, naj preiskovalni sodnik poizveduje za tem aktom in ga izsledi. To se je faktično po par tednih iskanju dne 19. februarja tudi res zgodilo in še isti dan, ko se je kazenski akt dunajskega sodišča našel, je dvorni svetnik Regally tudi odredil porotno razpravo v tej zadevi.

Medtem je namreč dr. Brezigar po svojem zastopniku dr. Hacinu vložil zoper Mihaela Moškercera obtožbo. Bilo je to dne 13. januarja 1921., dočim sem jaz že omejnjeni predlog radi pribave dunajskega kazenskega spisa stvil 15. januarja 1921., torej dva dni potem, ko je bila obtožnica že vložena. Da navajam te datume se mi zdi važno radi tega, ker trdi dr. Emil Brezigar v svoji obtožnici izrecno, da kaznivih dejanj, ki mu jih je »Slovenec« v gori citiranem članku podtaknil, on nikdar zagrešil ni. Obtožnica se končuje doslovno z besedami: »Ker jaz dejanj, katera se mi v citiranih novinah očitajo, nikdar zagrešil nisem, je obtožnica utemeljena.«

Porotna razprava se 26. februarja ni mogla vršiti, ker je stvil dr. Brezigar po svojem zastopniku predlog, da se povabilo k porotni razpravi priče, ki jih ni bilo več mogoče pravočasno dobiti k sodišču.

Tudi v naslednjem porotnem zasedanju meseca junija se iz enakih razlogov porotna razprava ni mogla vršiti in se je tako zadeva zavlekla do 3. septembra.

Medtem in sicer dne 11. maja t. l. pa je vložil dr. Brezigar po svojem zastopniku

dokazni predlog, v katerem odkrito priznava, da je vse to res, kar mu očita obtožnica dunajskega drž. pravdnikstva, pristavlja pa, da to, kar je glasom citirane obtožnice učinil, ne gre kvalificirati kot veriženje, ampak kot veleizdaja zoper Avstrijo. Na dolgo in široko razlaga, kako, kje, v čigavi družbi je tekom vojne delal propagando za zlom Avstrije; za tako delo pa je bilo treba mnogo denarja, ki ga pa on sam in njegovi tovariši niso zmogli in da to propagandno delo za razrušitev Avstrije omogoči, se je dr. Brezigar odločil, da je začel prodajati krušne oziroma močne karte.

Manipulacija z močnimi nakaznicami, kakor jo opisuje obtožnica dunajskega drž. pravdnikstva in kakor jo priznava sedaj tudi dr. Emil Brezigar sam, pa je bila kratko sledeča:

Dr. Emil Brezigar je bil pri dunajskem žitnem zavodu l. 1917. in 1918. vodja oddelka za kontrolo krušnih in močnih nakaznic. Od krušnih komisij so prihajale na ta oddelk potom dunajskih magistratnih uradov tudi take močne nakaznice, ki so bile z imeni k prejemu moke upravičenih strank že izpolnjene, a še neizrabljene. Zgodilo se je to n. pr. na sledeči način: Stranka je močno nakaznico pri krušni komisiji sprejela in jo s svojim imenom tudi že izpolnila; še predno pa je šla s to nakaznico h konsumni organizaciji, kjer naj bi dobivala za naslednjo preživno periodo na njeno družino odpadajočo množino moke, pa se je preselila v okoliš druge krušne komisije, ali se je izvršila v družini stranke glede števila oseb sprememba. V takem slučaju je šla stranka h krušni komisiji s svojo še neizrabljeno močno nakaznico; krušna komisija je stranki močno nakaznico odvzela in ji zato izstavila drugo močno nakaznico, ki je odgovarjala novemu številu oseb družine oz. spremenjenemu bivališču stranke. Te odvzete že z imeni izpolnjene, a še neizrabljene močne nakaznice so se potem od krušnih komisij potom magistratnih uradov predložile oddelku za kontrolo krušnih in močnih nakaznic pri žitnem zavodu. Na ta način so te močne nakaznice prišle tudi v roke dr. Emila Brezigarja kot vodje tega oddelka.

Dne 21. februarja 1921. pa se je zgledalo v pisarni konsumnega društva bančnih nastavlencev na Dunaju neki moški in se tam ponudil, da preskrbi konsumnemu društvu tedensko po 400 do 500 kg moke proti plačilu 7 K za kg. Organom konsumnega društva je dotični moški razlagal način dobave ponudene moke nekako sledeče: Na razpolago bi dal konsumnemu društvu potrebno število močnih nakaznic, ki še niso izrabljene. Konsumno društvo bi kupone teh močnih nakaznic na zadnji strani žigosalo s svojim pečatom ter tako žigosane kupone predložilo oddelku za kontrolo krušnih in močnih nakaznic pri žitnem zavodu obenem s prošnjo, naj se mu na te kupone odpadajoča višja množina moke nakaže. S tem bi se namreč konsumno društvo pri oddelku krušnih in močnih kart izkazalo, da je število pri tem društvu vpisanih strank naraslo za toliko, kolikor izkazujejo nanovo predloženi kuponi.

Na poziv se je dotični moški — bil je to neki gališki židovski akademik — zgledal zopet na večer istega dne. Povedal je, da je on samo nekaj odposlanec druge osebe, ki čaka nanj in na njegovo poročilo v neki kavarni. Na željo organov konsumnega društva bančnih nastavlencev pa

je dotični žid privedel v pisarno konsumnega društva dotičnega drugega gospoda, to je jurista Cirila Mraka. Ta je v pisarni konsumnega društva ponovil že po židu Weilerju stavljeno ponudbo in način manipulacije z močnimi kartami enako pojasnil. Trdil je, da je on sam v službi pri žitnem zavodu in da stavi to ponudbo konsumnemu društvu sporazumno z vodilnimi osebami žitnega zavoda. Enako je razlagal Mrak svojo ponudbo tudi proti policijskemu agentu, ki je bil medtem telefonično poklican v pisarno Konsumnega društva bančnih nastavlencev in ki je bil Mraku predstavljen kot član načelstva tega društva. Seveda so Cirila Mraka nato takoj odvedli v zapor.

Pripomnim, da je ob tej priliki Ciril Mrak predložil Konsumnemu društvu bančnih nastavlencev takoj 175 neizrab-

ljenih in še nežigosanih močnih nakaznic.

Tekom preiskave, ki se je na to vodila, se je dognalo, da je Ciril Mrak dobil dotične močne nakaznice in pa seznam dunajskih konsumnih organizacij, ki so dobivale moko neposredno od dunajskega žitnega zavoda, iz rok takratnega tajnika Jugoslovanskega kluba Frana Majena, ki je dal Mraku tudi vsa potrebna navodila za vnovčenje močnih nakaznic. Vse niti pa so kazale na to, da ne more biti prvotni in glavni krivec te manipulacije nihče drugi kakor dr. Emil Brezigar, ki pa je ves čas svojega trimesečnega preiskovalnega zapore vsako krivdo odločno tajil. Preiskava pa je ugotovila tako težke momente, dokazujejo krivdo dr. Brezigarja, da se je končno izkazalo kot nemogoče, da bi bil kdo drugi to akcijo započel.

(Dalje sledi.)

Vtisi z ljubljanskega semnja.

Udeležba.

Kljub številnemu uradniškemu osebju, ki zevala po prostorih sejmškega urada, je prav težko dobiti točnejših informacij glede obiska sejmških prostorov. V kolikor se je nam posrečilo dobiti informacij, lahko trdimo, da si je ogledalo dosedaj nad 35.000 ljudi razstavišče. Med temi se je večeraj nahajalo prav mnogo južnih bratov iz Srbije, Črne gore, Bosne in Hercegovine in celo nekaj bolgarskih interesentov je prišlo.

Kupčije.

Da je med temi tisoči obiskovalcev največ ljudi, ki so prišli zgolj radi radovednosti, ali pa, ker se interesirajo za razvoj naše trgovine in industrije, je razumljivo. Presenetljivo pa je, koliko kupčije se je že tekom teh prvih dni sklenilo. Predvsem so solidne podeželske slovenske tovarne našle toliko odjemalcev, da jih morajo za enkrat skoraj odklanjati, ker ne bi mogle izvršiti vseh naročil.

Paviljon F.

Med paviljonom E in F se nahaja elektrarna, ki preskrbuje vse prostore z električno razsveljavo in daje za stroje potrebne gonilne moči. V paviljonu F je predvsem zastopana železna in kovinska industrija. Precejšen del paviljona zavzemajo Strojne tovarne in livarne d. d. (Ljubljana), ki so razstavile večje število industrijskih strojev, ki so vsi neprestano v obratu, in tudi poljedelskih strojev. Občinstvo z radovednostjo ogleduje, kako razni stroji izvršujejo naravnost neverjetne stvari. Ogleduje pa si tudi druge kovinske predmete teh tovarn. Te tovarne so postavile na prostem tudi tri bronaste zvonove lastnega izdelka, na katerih naši podeželski obiskovalci kaj radi izkazujejo svojo umetnost v ubranem zvonjenju. — V tem paviljonu so zanimivi tudi oddelki F 103: »Komet« (Ljubljana) — F 104: Štebi in Tuječ, strojno elektrotehnično podjetje, Ljubljana, in »Titana«, tovarna železa v Ljubljani, F 111. — Pred oddelkom F 134 se pa prav radi ustavljajo zakonski pari, ki si ogledujejo in izbirajo otroške vozičke, ki jih je razstavila tovarna te stroje: Batjel Franc iz Ljubljane, tovarna je bolj znana pod imenom »Tribuna«. Posebna pozornost je novi model »Tribuna« sistem (Batjel) otroški voziček, ki prekaša inozemske proizvode. To je krasni izdelek, tehnično premakljivo skupaj zložitelj. To je popolnoma domače delo, podjetje je narodno in edino te vrste v Jugoslaviji. Lastnik in voditelj podjetja je znani pred vojno v Gorici bivajoči industrijec. Geslo podjetja je: solidna potrežba, nizka cena, dobro garantirano domače blago. Novi ceniki na razpolago. To nas osamosvoja na našem narodno gospodarskem polju. — Paviljon obsega oddelke 101 do 160.

Češkoslovaški paviljon

je po zunanosti eden najbolj okusno zgrajenih paviljonov. V njem je razstavilo več čeških tvrdk, med njimi podjetna tovarna J. Prokopa synovi iz Pardubic, ki je eno naj-

Koncesije Rusije Japonski?

Pariz, 6. sept. Glasom tukajšnjih listov se odpravi v tem mesecu konferenca med daljnjevzhodno sovjetsko republiko in

japonsko vlado v Vladivostoku. Japonska dobi kot protikoncesijo za to, da sklene z Rusijo trgovinski dogovor, cel otok Sahalin, polotok Kamčatko in ustje Amura. Japonska je storila daljnjevzhodni republik

LISTEK.

Anatole Le Braz:

Islandska velika noč.

Iz francoščine prevel P. V. B.

(Dalje.)

Eden izmed nas — imenoval se je Garandel in bil doma iz trga Trézényja — se je ravno o pravem času spomnil, da njegova mati nikoli ne pozabi, vtakniti na dno njegovega kovčka med razne stvari vejico blagoslovljenega lesa, ki naj bi ga obvarovala vseh nesreč. Šel je po njo in jo pritržil nad oltarjem na jambor. Ta zelena, na pol posušena vejica je bila majhna, a vkljub temu nas je veselila in kar toplo se nam je storilo, če smo pomislili v temni polarni pokrajini na nežno bretonsko pomlad. Ta vejica nam je navdajala srce z radostjo.

»Pa recite, če niso pametne misli moje drage matere,« je rekel Garandel.

Ko so bile priprave končane, je kapetan zapovedal fantu, naj stopi naprej k zvoncu:

»Ti boš zvonil, ko ti bom dal znamenje, ko bo Sanctus.«

Jaz sem stal na svojem mestu pred oltarjem, ki mi je komaj segal nad kolena. Veliki jambor je tvoril z drogom počez na nebesih velikanski križ in iz njega so izhajale vrvi in lestvice. Miséricorde se je

lahno zibala, prav nežno in mehko, tako da sta se priklanjala z desne na levo in z leve na desno kipa paimpolske Matere Božje in trégerskega svetnika. Vse je bilo tiho, le valčki so lahko pljuskali ob ladjino steno. Skozi vrvi sem videl jeklenomodro brezkončno morskovo valovanje.

Možje so se zbrali v krogu okoli mene. Oblekli so za slovesnost svoje najlepše srajce in najčistejše hlače. Boljše se ne bi mogli obleči, če bi bili šli k farni maši. Samo veliki volneni živo barvani šali, ki so bili zavozlani na grlu, in debeli zimski telovniki, ki so jih vrgli čez rame mesto plaščev, so naznanjali bližino severnih dežel.

»Lahko začneš, Jean René! je rekel kapetan.

Odkril sem svojo kučmo iz kožuhovine, ki je bila že tričetrt gola in napravil znamenje križa:

»En hano an Tad, hag ar Mab, har ar Spéred Santel!...«

Na kakem drugem mestu, bi bila tako scena smešna in jaz bi gotovo napravil utis čudnega »župnika«. Toda tu na tej samotni ladj, v brezkončni tišini in prazni brezmejnosti, se ne bi našel nihče, ki bi si upal smejati. Mi v resnici na kaj takega še mislili nismo... Jaz sem bil jako resen in, da vam priznam, malo ganjen, kakor vedno, kadar sem na ta način imel službo božjo. Bil sem od onega časa, ko sem pustil bogoslovje, vedno človek, ki je zgrešil svoj duhovniški poklic. Tudi ostali so se obnašali na zelo pobožen način. Nekateri

so našli v žepih nedeljskih oblek pozabljen rožni venec, ki je bil še od jeseni tam, in so ga izvlekli na dan. V globoki splošni zbranosti sem pričel vrsto bretonskih molitev. Tovariši so deloma stali, deloma se naslanjali na vrvi in odgovarjali.

Njih debeli, hripavi in zategnjeni glasovi so vzbudili v zvoneh globinah prostora dolge, čudne, nenavadne odmeve, kakor da bi nekje prav daleč množica nevidnih trum začela moliti z nami. In v početku nam je bilo to nekako neprijetno. Saj veste, kaj se govori: kadar se moli na Islandu na glas, vam odgovarjajo duše »zgubljenih«, ki blodijo v teh krajih. Večkrat sem slišal praviti, da je stari Loll iz »Marguerite« neko noč začel na glas moliti Pater noster, da se ne bi dolgočasil med ribarenjem, in da so se naenkrat dvignili glasovi iz globine voda in ponavljali za njim vsako besedo. Ves začuden in tudi prestrašen je obmolknil. Tedaj pa je začul pod seboj v morju nekaj globok vzdih in nek glas je otožno zamrmral:

»Če bi bil molil naprej do libera nos a malo, bi nas bil vse odrešil.«

Na krovu Miséricorde smo morali oni dan odrešiti več kakor eno dušo umrlih islandskih ribičev, kajti šli smo do konca svoje molitve. Po končanem molitvah je prišlo čitanje maše. Čital sem iz stare mašne knjige, ali bolje rečeno iz zelo debele cerkvene obredne knjige, vezane v ovčjo kožo in z bakrenimi obitki, ki sem jo dobil v dar od g. Bléaza, rektorja v Plouguielu, tisti dan, ko sem odpoval

v bogoslovje. Vse moje ribje love je napravila ta ljuba stara knjiga z menoj in večkrat je malo manjkalo, da bi se oba potopila. Imam jo še danes in vam jo hočem pokazati. Važni dnevi mojega življenja so zapisani v njej na spominski strani in dodal sem jim svoja premišljevanja. Videli boste, da ona velikonočna nedelja ni v njej pozabljena in da so celo zadnje besede mojega brata... Toda idimo lepo po vrsti. Ko sem bil pri Sanctusu, je kapetan dal znamenje fantu in zapovedal moštvo: »War an daoulin, potred!« (Na kolena, fantje!)

Tako smo ostali eno ali dve minuti sklonjeni in tihi in poslušali glas zvončka. Zapri smo oči, da spet vidimo v duhu cerkev rojstnega kraja, oltar okrašen z zeleujem in cvetjem, z zlatom vezena oblačila duhovnikov in v ladj na nagnjenih tilnikih žensk visoke avbe iz belih čipk, ki so izgledale kakor velika jata golobov. In ko sem končal l'ite missa est, je kapetan rekel:

»To še ni vse, Jean-René: pri vsaki veliki maši je treba tudi petja.«

»Da, da,« so zaklicali ostali, »peti moraš!«

Ze iz časa svojega prvega obhajila sem slovel radi svojega glasu in ravno radi tega me je vzel Dom Bléaz, rektor v Plouguielu, za cerkvenega pevca in zasnjal, da postanem kdaj duhovnik. Ko sem zrastle in so se mi prsa razširila vsled neizmernih morskkih sap, si lahko mislite, da sem nosil v sebi cel register orgelj.

veliko uslugo že s tem, da je pustila pasti ruske monarhiste v Sibiriji. (Ta vest bi mogla odgovarjati resnici, če bi ne bilo znano, da Združene države Severne Amerike take pogodbe pod nobenim pogojem ne bi priznale.)

Grško - turška vojna.

Carigrad, 5. septembra. Bitka ob Sakariji se zdi, da se obrača za Grke na bolje. Kemalisti so odpoklicali svoje čete iz velike obrambne cone nazaj. Čete se umikajo v najlepšem redu. Grška zmaga torej še ni končno veljavna.

Ministrski svet.

Belgrad, 6. septembra. Na današnji seji ministrskega sveta je ministrski predsednik Pašić poročal o zdravstvenem stanju Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki je zapustil posteljo in se preselil v Versailles. Potem se je pretreslo albansko vprašanje in položaj v okupirani Baranji. Minister Trifković je zahteval od vlade instrukcije, v kateri smeri naj dela zakonodajni odborom. Za pretresanje načel novega volivnega zakona se bo sklicala posebna seja.

Politične novice.

+ Papežev pismo školu Bartolomajiju se obširno komentira v pariškem Journal des Débats 4. septembra t. l. List omenja abdikacijo škofa Karlina in preganjanja, ki jih je imel pritrpeti pokojni biskup Mahnić ter sodi, da ima papeževa obsodba fašizma in italijanske vlade velik pomen. Papež je inozemstvo opozoril na nenormalne razmere v Italiji, kar bo imelo svoje posledice.

+ Kaj je z Barošem? Gabriele D'Annunzio je iz inozemstva ali kjer že prebiva, nastopil na svoje »arditec«, ki so bili zasedli luko Baroš, poziv, da luko zapuste in jo izročijo reški nacionalni gardi. Pravi, da je to povetje izdal zato, ker je prepričan, da se Baroš ne bo izročil »sovražniku«, to je seveda, »barbarski« Jugoslaviji. — Še enkrat vprašamo našo vlado: Kaj je z luko Baroš?

+ Velja tudi za severne kraje. Z oziranjem na neurejene razmere v Južni Srbiji piše Epoha od 5. septembra: »Težke posledice nezrele ali bolje rečeno: nikake politike je treba čim prej in čim radikalnejše izvesti. To se da pa doseči le, če v južnih krajih naše države prenehamo z otrovno strankarsko politiko, če izvršimo reorganizacijo uradništva in če resno preiskujemo potrebe tamošnjega prebivalstva. Če radikali in demokratje s svojo dosežanjo politiko ne bodo nehali, bodo ustvarili slično stanje tudi v drugih delih države.«

+ Policajizacija Jugoslavije. Današnje Narodne Novine objavljajo naredbo hrv. pokraj. namestnika, s katero se politično poverjenstvo za mesto Zagreb z današnjim dnem pretvarja v policijsko ravnateljstvo v Zagrebu.

+ Demokratje in radikali. Iz Belgrada javljajo: Glavni odbor demokratske stranke je danes razpravljala o odnošajih z radikali. Poudarjala se je potreba, da se koalicijski radikali obdržijo, ker je treba, da vlada, ki je sprejela ustavo, izdela tudi zakone v duhu te ustave. Sklenilo se je apelirati na radikale, da ustavijo kampanjo proti demokratom ter se bo v tem smislu predložil g. Pašiću memorandum, v katerem se zahteva, da naj radikali v uradnem komuniciranju obsodijo akcijo Stojana Protića.

+ Za avtonomijo Sibirija. Tudi v onem delu Sibirija, ki je pripadel Rumuniji, se je pojavila močna struja z zahtevo po avtonomiji. Tamošnja avtonomistična stranka je stala doslej v ostri opoziciji proti vladi v Bukarešti, kjer so vladale čisto neomejene stranke iz stare Rumunije. Ko pa je postalo vprašanje kronanja kralja aktualno, je vlada izrazila željo po kolikor mogoče široki koalicijski vladi, da tako dokumentira narodno enodušnost v želji in zahtevi po kronanem kralju vse Velike Rumunije. Sibirijci avtonomisti se pa niso hoteli udati ne prošnjam ne pretinjam vlade, dokler ne dobe zagotovila, da bo vlada vpoštevala njihove želje. V Bukarešti so se z ozirom na bližajoči se termin kraljevega kronanja udali željam opozicije in vlada je imenovala kot posebne ministra za Sibirijo dr. Petra Groza, ki je opoziciji obljubil, da bo ukinil samovoljo pri premetitvah uradnikov, da bo uveljavil neodvisnost sodnikov in odpravil policijski režim. S temi obljubami je opozicija začasno potolažila, ni pa še gotovo, ali bo opozicija pristala na vstop v vlado.

+ Albansko vprašanje je zopet na tapetu. Veselile bi, kakor se zdi, ne imele nič proti temu, če bi se Albaniji prisodile meje londonskega traktata iz leta 1913, toda Grčija in Jugoslavija s tem nista zadovoljni. Zveza narodov, ki ima o tem vprašanju odločilni, je torej v zadregi. Mi čisto odkrito povemo, namam še več Albancev v naši državi ni čisto nič treba, ker imamo že itak dovolj takih nemirnih in divjele-

mentov, kateri obremenjujejo našo državno kaso za par stotin milijonov na leto. Res ne vemo, čemu naj bi anektirali par severnoalbanskih plemen, da bi potem tam vzdrževali vojsko, žandarmerijo in Wranglove kozake. Albanija Albancem, naša vlada pa naj se pri velesilah rajši zavzame za to, da se nam prisodi Koroška do Drave in da se točno izpolni rapalska pogodba.

Dnevne novice.

— Zopet nameravan atentat. Iz blejske okolice nam poročajo: Včeraj zvečer okoli 7. ure sta šla dva kmečka fanta s poljskega dela domov. Na hrbtu sta nesla vsak velik koš. Pri kilometrskem kamnu 4032581 sta se ustavila. Ker ni bilo nikogar v bližini in je bila že tema, je bil po njihovem odhodu precej širok pas na novo z gramozom posute ceste moker. Za njima je galoz Jančev pastir vole s paše. Ker je živina začela lizati kamnje, se je pastirju to zdelo zelo sumljivo in je ta nenavaden pojav takoj javil doma očetu županu. Župana je spreletel strah. Stegnil je kazalec na desnici, ga nesel počasi na čelo in še počasneje uganil: »To je treba pogledati! Moj Bog, kakšne skrbi ima človek! Ja, je že, je že! Atentat na Puceljna je, čisto gotovo je! In ravno v moji občini, pa kar na sredi ceste...«

— Opazka k velesejmu. Velike preglice dela JDSarjem g. Ivan Knez, predsednik trgovske in obrtne zbornice za Slovenijo. Znano je, da znana afera z moko še ni končana ter g. Knez čaka še vedno pomiloščenja. Zato je težko g. Knezu kot reprezentantu trgovske in obrtne zbornice oficieino nastopati. Da bi pa mesto njega reprezentiral zbornico podpredsednik, ki pripada SLS, to pa pod nobenim pogojem ne gre. Ko je v petek došel v Ljubljano g. minister Spaho, sta ga sprejela na kolodvoru zbornična tajnika dr. Murnik in dr. Windiseher, dasi sta bila v Ljubljani navzoča tudi gg. Ogrin in Ivan Schrey, torej prvi in drugi podpredsednik. Pri otvoritvi velesejma, tako poročajo vsi listi, je zastopal zbornico g. Ivan Knez, v resnici sta pa zastopala zbornico poleg nekaterih zborničnih svetnikov omenjena podpredsednika. Ko je pa g. minister posestil trgovsko in obrtno zbornico in ko je g. kraljevi namestnik Hribar priredil diné na čast ministru, tedaj se je pa že ojunčil g. Knez, in prevzel zastopstvo zbornice. Kako se je tudi naše ljudi odrivalo ves čas velesejma, o tem pa še pregovorimo.

— III. skup jugoslovanskega lekarskega društva v Ljubljani. Danes 7. t. m. ob 11. uri 28 m. dosegje v Ljubljano udeležniki III. glavne skupščine jugosl. zdravniškega društva. Sprejem se bo vršil ob prihodu brzovlaka na glavnem kolodvoru po zastopnikih slovenskega zdravniškega društva. Vse cenjene posestnike kočij in avtomobilov, ki so nam obljubili sodelovanje, prosimo, da zanesljivo pošljejo svoje vozove na glavni kolodvor ob 11.28 m. prihodu brzovlaka. — Prireditveni odsek.

— Interesantna tožba radi razžaljenja časti pred ljubljanskim okrajnim sodiščem. »Agramer Tagblatt« poroča: V sredo, dne 7. t. m. se bo vršila pred okrajnim sodiščem v Ljubljani obravnava proti dr. Iv. Kavčiču, nadkomisarju tukajšnje drž. železnice. Zadnji se je izrazil o priliki nekega pogovora z dr. Tičarjem, zdravnikom pri inšpektoratu v Ljubljani, ki je tožil o korupciji na hrvaških razmerah, o nerednostih pri ljubljanskem inšpektoratu drž. železnice. Pravil je, da je nujno, da se najprvo sanirajo razmere pri ljubljanskem inšpektoratu drž. železnice, ker se tam uganjajo nekorektna manipulacije z vagoni in tudi drugače vladajo nezdrave razmere. Radi te izjave so se čutili razžaljena Richard Negrovetič, šef inšpektorata drž. železnice v Ljubljani, bivši nadomestni viceravnatelj drž. železnice v Zagrebu, inšpektor Zemlja kot vodja prometnega oddelka in nadrevident Mrak ter so vložili proti dr. Kavčiču tožbo radi razžaljenja časti. Ta pa je nastopil dokaz resnice in je zbral obširen dokazilni material.

— Otvoritev gospodinjinskega tečaja v Kranju. Podružnica Kola jugoslov. sester v Kranju otvori s 15. septembrom 10 tedenski gospodinjinski tečaj za mestna dekleta. Tečaj za kmetska dekleta se bodo otvorili tekom zime po večjih krajih Gorenjske. Dekleta meščanskih slojev iz Gorenjske, ki žele obiskovati ta tečaj, naj se prijavijo pisмено ali ustmeno do 12. septembra pri predsedništvu podružnice Kola jugoslov. sester v Kranju na okr. glavarstvu, kjer izvedo vse podrobnosti. Razen predpisane učne snovi bodo na tečaju zdravniška predavanja (predavatelj dr. Eržen, dr. De Gleria, dr. Globočnik). K tem predavanjem bodo imele razen gojenk dostop vse članice Kola.

— Direktni promet med Zagrebom in Reko. Riječ: poroča iz Rima, da se je med našo in italijansko delegacijo dosegel sporazum o vzpostavitvi direktnega prometa med Zagrebom in Reko. Železniška proga in objekti, ki so jih fašisti porušili, so zopet urejeni, tako da ni nobene zapreke za promet.

— Podgorje pri Kamniku. Umrli je dne 28. avgusta naš zavedni mladenič Maks Erjavček v 20. letu starosti. Bog tolaži hudo prizadete starše!

— Prostovoljno gasilno društvo v Selcih nad Škofjo loko priredi v nedeljo, dne 11. t. m. ob 3. popoldne narodno igro s petjem in godbo »Volkašine«. Igra obeta sijajen uspeh, ravnotako velika veselica, ki se vrši istotam. Vse prijatelje društva, ki ljubijo prisrčno zabavo, opozarjamo na to prireditev. (k)

— Mokronog. Marsikak oče in mameca zdihujeta ob pričetku šol. leta nad otroci, ki so dostali domačo šolo, pa imajo še veselje do učenja — kam z njimi? Rada bi jim priborila višjo izobrazbo, a razne neprilike — draginja, pomanjkanje stanovanj itd. so prava ovira. — V Mokronogu je osemrazredna šola tako urejena, da ustreza in odgovarja v vsakem oziru vsem zahtevam sedanjega časa. — Tu uče, poleg predpisane šolske tvarine, izprašane učne moči knjigovodstvo, kar je gotovo neprocenljive važnosti za kmeta, delavca, obrtnika in trgovca na deželi. Podučuje se pa tudi laščina, nemščina in francoščina; saj vsakdo le toliko velja, kolikor zna. Učenci, učenke, ki dobro dovrše najvišji razred, odhajajo v tretjo realno ali trgovsko šolo, kjer dobro shajajo. — Starši, zlasti okoličani, ne zamudite lepe prilike; Pomnite dobro: Najlepša dola otroku je izvežban gibčen razum in blago srce, kar se imenuje z eno besedo — izobrazba — katere mu ne more nihče ukrasti, pa tudi zapraviti je ne more. — Pričetek šole v sredo 14. septembra s sv. mašo ob 8. uri in potem vpisovanje in uređitev otrok. V četrtek reden šolski pouk.

— Tržne cene v Belgradu. Na trgu stane mast 72 kron kg, svinjina 56 kron, jaje in čebule pa ni. Zanimivo je zabeležiti, pravi »Pravda«, iz katere posnemamo to notico, da je proga Zagreb—Ljubljana prepolna vagonov s svinjskim mesom in govedino za izvoz. — Tudi Belgrajčanom se počasi svita, kaj pomeni bankokratsko izvoznitvo.

— V Zagrebu stokajo zaradi pomanjkanja masti. To v deželi, kjer žive nedogledne čede prešičev! Koliko bo treba še pritiskati na vlado, da bo v prehrani domačega prebivalstva pričela uvajati red?

— Razstava vseh vrst pletarskih izdelkov. Prvo pletarsko podjetje Franc Janež v Dolskem pri Ljubljani (postaja Laze) razstavi od dne 8. do 25. t. m. poleg lastne delavnice v Dolskem bogato izbiro najfinejše, umetne in vse v to stroko spadajoče izdelke. Da se p. n. občinstvo, zlasti trgovci, s tem prvim podjetjem na Kranjskem, ki obstoja ravno kar 20 let, bližje seznanijo, se pripravljajo, da to prvo razstavo pletarske industrije v največjem številu posetijo. 3238

Začetek šolskega leta.

Na vseh uršulinskih šolah v Ljubljani — izvenzemski Gospodinjinsko šolo, ki vpisuje 28. septembra — je vpisovanje 12. in 13. septembra od 8. do 12. in od 14. do 17. ure; 14. septembra se prične šolsko leto s sv. mašo ob 8. uri. Stare učenke naj se zglase 12. septembra; vse gojenke morajo biti do 13. septembra zvečer v zavodu.

Na ljudski in mesečanski šoli pri uršulinkah v Mekinjah se prične šolsko leto 1921-22 dne 16. septembra; vpisovanje bo 14. in 15. septembra.

Pričetek šolskega leta 1921/22 na I. in II. mestni deški ljudski šoli in na mestni pomožni šoli v Ljubljani. Na I. in II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani prične se šolsko leto 1921/22 v četrtek dne 22. septembra 1921 s skupno sv. mašo in v petek dne 23. septembra 1921 z rednim šolskim poukom. Vpisovalo se bode v sredo dne 21. septembra 1921, in sicer: Za I. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju v Komenskega ulici št. 19 od osmih do dvanajstih dopoldne in od dveh do petih popoldne; za II. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Cojzovi cesti 5, ravnotako od osmih do dvanajstih dopoldne in od dveh do petih popoldne; za mestno pomožno šolo pa v šolskem poslopiju na Cojzovi cesti št. 5 od dveh do štirihi popoldne. Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se pri sprejetju načelno odklanjajo, na kar je vodstvom točno paziti. Vse podrobnosti je poizvedeti pri šolskih vodstvih ob vpisovanju.

Kr. III. gimnazija v Ljubljani, Beethovnova ulica št. 7. Drž. realna gimnazija z nemškimi učnim jezikom se vsled odloka ministrstva prosvete pretvori s šolskim letom 1921/22 v slovensko realno gimnazijo z nemškimi paralelkami, ki se pa postopoma opuščajo začeni s I. razredom. Vpisovanje v I. razred bo 12. t. m. od 8.—9. ure, od 9. ure naprej se pa vršijo sprejemni izpiti. Takisto bodo ponavljali in dodatni izpiti 12. t. m., 13. t. m. pa je vpisovanje učencev II.—VIII. razreda. Začetek pouka je 14. t. m. Natančnejša pojasnila v veži na črni deski.

Štajerske novice.

Š Minister Spaho v Mariboru. Včeraj dopoldne se je pripeljal v Maribor v spremstvu pokrajinskega namestnika Hribarja trgovski minister dr. Spaho. Ogle dal si je tovarne v Rušah in elektrarno na Fali. Ko se je vrnil v Maribor, je okrajni glavar spremil ministra dr. Spaha in pokrajinskega namestnika Hribarja k knezoškofu dr. Napotniku, ki je oba povabil na kosilo. Dr. Spaho se je ob 2. uri popoldne z brzovlakom odpeljal v Belgrad, g. Hribar pa z avtomobilom v Ljubljano.

Š Mariborski občinski svet je imel sinoči svojo redno sejo. Sprejet je bil predlog, da se zida 50 stanovanj za mestno službenice, enako naj tudi država in banka zidajo za svoje nastavitelce. Odborniki SLS so stavili predlog, da se občinski odbor izjavi za revizijo ustave in za nedejano Slovenijo. Proti temu predlogu so

bili odborniki NSS in JDS. Soc. demokrati so v bistvu soglašali s predlogom, niso pa bili za tako avtonomijo, kot jo zahteva SLS. Soc. dem. Slanovec je nato stavil nov predlog, ki je v bistvu podoben predlogu SLS. Ta predlog je bil po daljši debati sprejet.

Ljubljanske novice.

Ij Demokratiški švindeli ali anketa zoper draginjo. Dne 5. t. m. je magistratni svetnik dr. Zarnik na iniciativno predsedstva pokrajinske vlade sklical na magistratu nekako anketo za pobijanje draginje. Označil jo je sam najboljši s tem, da je, ko je to zgodovinsko anketo otvoril, dejal, da ne pričakuje od nje posebnega uspeha, kakor je to čitati črno na belem in nekaj občinskih svetnikov, ki so bili od vlade na anketo komandirani uradniki in nekaj občinskih svetnikov, ki so bili povabljeni tik pred otvoritvijo cele komedije. Klub občinskih svetovalec SLS je od vlade uprizorjeno anketo ignoriral, ker noče prevzemati odgovornosti za ta švindeli, ki naj natrese ljubljanskemu prebivalstvu nekaj peska v oči, češ, draginja je res huda in mi, visoka pokrajinska uprava za Slovenijo, čutimo s teboj, od vseh strani odirani in oskubeni konsument ljubljanski, toda mi se za celo reč prizadevamo in smo sklicali anketo!... Anketa se je res vršila, glavno besedo pa je imel gosp. Ribnikar, ki je od mestnega živinozdravnika avanziral do IV. čina, v katerem so bili pred vojsko feldmaršalljantanti in deželni predsednik — na vsak način človek, ki čuti draginjo! Pri celi prireditvi je manjkalo samo še vrlega člana JDS, gospoda Predoviča, da bi svetoval, kako naj bi se odpravila draginja, ne da bi pri tem trpeli njegovi sijajni milijonski gšefti s hrvatskimi prešiči, kojih prijetni vonj ljubljanski konsument duha ne na domačem štediniku, ampak na glavnem kolodvoru, kjer čakajo brez carinskega postopanja izvoza v Italijo in Bavarsko. Anketa je tudi storila nekaj sklepov, kojih usoda bo, da bodo v miznici predsedstva kraljeve pokrajinske uprave za Slovenijo ali pa v belgrajskem ministrtvu spričo draginje kuriva služili za ogrevanje uradnih prostorov. Seveda bodo vsi debesedno priobčeni v današnjem »Jutru« v dokaz, kako demokratska stranka preganja draginjo. Koliko pa bo oslov, ki bodo to verjeli in potem še pri predstojajočih volitvah glasovali za JDS, to je drugo vprašanje. Ljubljanske gospodinje, ve se pa veselite! Anketa je storila svoje delo in že čez par dni se na trgu pojavi na čudežen način krompir, ki so ga špekulanti nedavno vsega pokupili in izvozili...

Ij Cene na ljubljanskem trgu stalno rastejo, ali pa »ni blaga«. To je že stara praksa. Včeraj in danes masti skoro ni bilo videti, le na dveh stojnicah tenkoplastni špeh z debelo kožo vred po maksimalni ceni; ali je določena tista maksimalna cena za špeh ali za kožo, nismo mogli dognati. Pač pa so znali pretkanj mesarji svoje znane odjemalce postreči na drug način: »Gospa, to ni za vas. Oglasite se pri meni doma. Lepo blago imam in po ceni, 100 procentov bolj od tega in velja samo 70 kronic kilo. Sedaj kupite, ker bo zaradi drage koruze mast še mnogo dražja. Prosim, gospa, koliko naj rezerviram za vas?« — So vendar-le še dobri ljudje naši mesarji, ki ima razum za špeh.

Ij Za narodovo prosveto in zdravje. Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani priredi ob priliki 4. kongresa jugoslov. lekarskega društva dve brezplačni kinematografski predstavi v prostori kinu »Ideal« v Ljubljani, Aleksandrova cesta 1, in sicer: Četrtek 8. t. m. »Tuberkuloza«, predava dr. Jamar, petek 9. t. m. »Malarija«, predava dr. Kujundžić. Pričetek obeh predstav točno ob 18. uri. Vstop prost, toda samo odraslim obojega spola.

Ij Letno gledališče v Park-hotelu Tivoli (arrangement Aloma Company) si je z v resnici velikomestnim, vsake pohvale vrednim sporedom pridobilo priznanje obiskovalcev. Nastopajoči umetniki, kakor Gorska s svojim zametastim altom itd. so se na mah priljubili obiskovalcem. Brez izjeme vsi člani Letnega gledališča zaslužijo pohvalo, v prvi vrsti pa g. Ridišer, Williams, Trio Bartakoff, Duo Tyllis, gđc. Kitama ter ga. Boškovičeva. Predstave se vrše vsaki dan z raznovrstnim sporedom ob 8. in pol uri na vrtu, v slučaju slabega vremena pa v dvorani hotela Tivoli. K

Ij Peš okrog sveta. V našem uredništvu se je zglasil danes francoski Švicar g. Maxime Leuret iz Ženeve, ki potuje peš okrog sveta. To je njegova druga tura. Prvo je zapolnel l. 1914 tik pred izbruhom vojske. Posrečilo se mu je po dolgih naporih, da je prepotoval Evropo, Azijo in Ameriko od severa proti jugu ter nato nazaj do Srednje Amerike. Tu se je l. 1918 vkrcal na ladjo, ki pa se je potopila. Pri tem je izgubil vse svoje dokumente, ki so dokazovali njegovo pot okrog sveta. Zato mu švicarski turistovski klub ni izplačal obljubljenega nagrade. Vsled tega se g. Leuret nahaja drugič na potovanju. Iz Ljubljane oide v Maribor, odtod v Avstrijo, Madžarsko, Rumunijo. Ker mu je pot po Mali Aziji vsled vojske najbrže onemogočena, bo šel v Egipt, Abesinijo in odtod z ladjo v Indijo, Hongkong itd. in nato v Ameriko. Med

potjo predava o svojih doživljajih ter prodaja razglednice in znamke. To je edino, s čemur si omogoča potovanje. Ko se vrne v Svico in dokaže z dokumenti v svoji knjigi, ki jo nosi s seboj, resničnost svojih napovedb, dobi bogato nagrado.

Orlovski vestnik.

Telovadni odsek »Orlek« v Kamniku priredi na Mali Smaren dne 8. septembra t. l. javno telovadbo na dvorišču pri Rode-tu v Kamniku. Bratska društva in telovadne odseke kakor tudi vse prijatelje orlovstva, pred vsem katoliško mislečo mladino, vljudno vabimo, da se naše odsekov prireditve udeležijo. Bog živi!

Prosveta.

Kralj Matjaž, narodna pesem, ilustriral Fran Kralj, založil dr. Albin Stelè, tiskala in klišee izdelala Jugoslovanska tiskarna, v Ljubljani 1921. Cena izvoda na finem kartonu (samo 200 izvodov) 40 din. (160 kron), s poštnino 10 K več, izvoda na finem papirju za umetniške reprodukcije pa 35 din. (140 kron), s poštnino 8 K več. Knjiga se naroča v knjigarni L. Schwentner v Ljubljani. Kdor razpeča 10 izvodov in jih skup naroči, dobi enajste zastoni. — Ilustrirani Kralj Matjaž, ki smo ga imeli priliko prvič videti na XIX. razstavi v Jakopičevem paviljonu, je izšel sedaj v knjizni obliki. Knjiga je umetniški in tiskarski unikum v slovenskem knjigotrtstvu, od prve do zadnje strani je vse kliširano. Vsebinska knjiga je znana narodna pesem o Kralju Matjažu in Alenčici. Cel tekst je Fr. Kralj spisal v posebni kaligrafični pisavi, ki si jo je sam izmislil kot dekorativno posebno učinkovito in lahko prilagodljivo stilizacijo naše pisave. To stilizacijo si je priredil umetnik že prej in jo uspešno porabljal pri svojih plakatih in risbah. Lahko se reče o nji, da je estetsko neoporečna; pisava sama in prosti sistem, po katerem jo razporeja, je dekorativno učinkovita in se dá v velikoti prilagoditi različnim potrebam; pri tem pa je lahko čitljiva; princip obstoja na tem, da pusti črki nieno navadno obliko in je ne kviri, dalje da pentlje in druga karakteristična znamenja posameznih črk močno poudari; vezilne črte pa zelo iztegne; črta, s katero tvori pisavo, je skoz in skoz enako debela. Potek pisave podreja dekorativnemu ritmu in ga le redko uporablja v ravni črti. Pri Kralju Matjažu je pa ta prvotno dekorativni ritem poteka pisave izpremenil v ritem odgovarjajoč vsebini: že zunanja slika pisave naj bo slika vsebine. — Vzemite kot primer samo prvo kitico, kjer so prvi štirje verzi o ženitvi Matjaževi napisani v prijetnem, lahko valujočem ritmu veselja. Ozadje tvori ornament iz lipovih listov in cvetov (slovansko ozadje). Po sredi preko lista je potegnjena grozeča črna lisa slutnje nevarnosti. Naslednji verzi v svojem poteku nenadoma porušijo dosedanji mirni ritem in padajo proti desnemu kotu. Ker gre pisava preko črne lise, je bela, kar daje zunanjemu licu uredbe poseben mik. Matjažev odpor v zadnjih dveh verzih te strani je izražen s tem, da se ritem teh dveh ostro postavi kot vstajajoč v svojem koncu proti padanju prejšnjih. Zanimivo je, kako potem do boja postaja vsaka stran vedno bolj grozeča črna, dokler se povest o boju samem ne vrši

na čisto črnem ozadju v beli pisavi. Črno ozadje začne izginjati, ko se Matjaž odpravi v Turčijo reševati Alenčico; zaupanje v njegov uspeh je toliko, da so naslednji listi že čisto beli. V ozadju se tudi pozneje pojavljajo ornamentalni motivi — v zvezi z vsebino. Kot posebno značilno vzemimo kot primer še zadnjo stran teksta, kjer pade začetek (Se vdere vanjo) od levega kota strani naravnost v sredo strani; naslednji verzi, ki so pripovednega značaja, so razporejeni samo po dekorativnih ozirih, zadnja dva (šez reko splava široko na blažno zemljo ogrsko) pa se zaženeja v prijetno zaviti črti iz levega spodnjega kota v desni zgornji kot. Ko smo ugotovili princip, po katerem je napisan tekst, zadostuje, da knjigo pazno prečitamo, ker vam bo brez nadaljnega komentarja vse ostalo jasno. — Tekst je vselej na levi strani, na desni pa ilustracija k glavnemu dogodku dotičnega dela teksta. Risbe so bile izvršene s svinčnikom, dokazujejo bujno fantazijo umetnikova. Nekatere težave bodo mogoče delale slike boja, dokler se gledalec ne umisli v perspektivno stališče, iz katerega so zamišljene. Gledane so namreč od zgoraj, ali vsaj na pol od zgoraj in zato polne za naše oko nenavadnih perspektivnih skrajšav. — Celo delo — od naslovne do poslednje strani ovitka — je umetniško delo enotnega kova. — Brez pretiravanja ga lahko smatramo za književno-umetniško delo, ki do sedaj pri nas nima para i kar se tiče okusa, s katerim je zamišljeno in aranžirano, i kar se tiče doslednega izvajanja principa, na katerem sloni. — Delo pa nima samo umetniške in bibliografske vrednosti, ampak tudi narodno-vzgojno, ker bo s svojim zgornjim tolmachen v vsebini narodne pesmi poživel v fantaziji sedanje generacije del naše preteklosti. Delo pripravljamo enako prijateljem umetnosti kot prijateljem narodne pesmi in lepe knjige. Lepšega knjižnega darila kot je ta, naš knjižni trg do sedaj sploh nima.

Liubljanska porota.

Porotnemu senatu je včeraj predsedoval g. dvorni svetnik Regally, votana sta bila višji svetnik Einspieler in svetnik Gotia, državno pravništvo je zastopal g. drž. pravnik Lavrenčak.

Oproščena obtožena.

Janez Malej s Koroške Bele in Jakob Jerala sta se morala zagovarjati, ker sta Antona Zupana, ki ju je dvakrat napadel, postavila v korito in ga je vsaki enkrat udaril s kolom. Zupan je drugi dan na vnetju potrebušnice umrl.

Ker so porotniki na nje stavljeni vprašanja glede na umor in težko telesno poškodbo soglasno zanikali, je g. državni svetnik Regally razglasil oprostilo sodbo.

Precej na to je pričela porota razpravljati o sledečem slučaju:

Uboj sodavičarja Kunčiča.

Samski mlinarski pomočnik, 21. aprila 1899 rojeni Florijan Mulej in 18. decembra 1902 rojeni postiljon France Meršol sta se že na praznik Sv. Petra in Pavla dogovorila, da bosta preplepa Franceta Kunčiča. Mulej in Meršol sta popivala 4. julija med 12. in 1. uro po noči v Katrinkovi gostilni v Lescah in sta sklenila se pred polnočjo, da bosta Kunčiča preplepa, če bo prišel v gostilno. Šla sta iz gostilne in si pripravila vsaki svoj kol, nato sta prišla v gostilno nazaj. Sodavičar France Kunčič je res prišel ob pol noči v gostilno. Mulej in Meršol sta ga hotela precej napasti, toda Jože Balant in Jože Pernoš sta ga vzela pri mizi v

svojo sredo z namenom, da sta ga ščitila. Kunčič je prosil Balanta in Pernoša, naj ga spremita domov. Mulej in Meršol sta med tem hodila iz sobe ven in se zopet vračala. V gostilni sta psovala Kunčiča z raznimi psovki, čisto trezni Kunčič se je obnašal popolnoma mirno. Mulej je s stolom zamahnil proti Kunčiču, toda nekdo je udarec prestregel in se je stol razbil. V veži je Mulej odprl žepni nož, katerega je skril za rokav in vtaknil na to roko v žep. Ko je Kunčič okoli 1. ure zapustil gostilno, sta Mulej in Meršol precej planila za njim in ker je poskušala Katarina Verhune postaviti pot, jo je Meršol potegnil od vrat proč. Mulej in Meršol sta dohitela Kunčiča in ga napadla. Mulej je suval z nožem in je Kunčiču prerezal na vratu veliko žilo odvodnico, vsled česar je Kunčič kmalu nato umrl; Meršol je pa Kunčiča bil s kolom. Državno pravništvo toži Muleja po § 140 Meršola pa po §§ 140. in 5 k. z.

Porotniki so obe glavni vprašanja potrdili z 10 glasovi, nakar je dvorni svetnik Regally razglasil sodbo, s katero je bil obsojen Florijan Mulej na 2½ leta, France Meršol pa na 1½ leta težke ječe. Muleja je zagovarjal dr. Hacin, Meršola pa dr. Krejčič.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 6. septembra. Devize. Berlin 207.75—209.50, Italija 825—835, London 700—0, New York (kabel) 190—0, New York (ček) 186—190, Pariz 1460—1500, Praga 230—235, Dunaj 14.40—14.75, Budimpešta 0—47 Valute. Dolarji 187—189.50, avstrijske krone 15—16, carski rublji 22—24, napoleondori 645—655, nemške marke 203—205, rumunski leji 0—220, italijanske lire 820—830, turške lire v zlatu 0—710.

Belgrad, 6. septembra. Valute. Dolarji 45.15, bolgarski levi 38.75, rumunski leji 54, nemške marke 52.35. Devize. Pariz 356, London 171.50, New York 45.55, Dunaj 4.03, Praga 55.75, Rim 203.75, Sofija 37.55, Bukarešta 53.50, Ženeva 781, Berlin 52.30.

Curih, 6. septembra. Devize: Berlin 635, Holandija 185.50, New York 587, London 21.79, Pariz 45.80, Milan 25.30, Bruselj 44.25, Kodanj 100, Stockholm 126, Kristianija 77, Madrid 76, Buenos Aires 175, Praga 7.10, Budimpešta 1.42, Zagreb 3.20, Bukarešta 6.60, Varšava 0.17, Dunaj 0.65, avstrijske krone 0.54.

Dunaj, 6. sept. Devize: Amsterdam 41.950—42.050, Zagreb 662—667, Belgrad 2641—2661, Berlin 1417—1423, Budimpešta 312.50—315.50, Bukarešta 1415—1425, London 4915—4935, Milan 5690—5700, New York 1323—1327, Pariz 10.060—10.100, Praga 1547—1553, Sofija 965—975, Varšava 33—35, Curih 22.575—22.625. Valute: Dolarji 1310—1314, bolg. levi 942.50—952.50, nemške marke 1412—1418, angleški funti 4375—4395, francoski franki 10.005—10.045, holandski goldinarji 41.850—41.950, italijanske lire 5630—5650, jugosl. dinarji tisočaki 2611—2631, poljske marke 33.50—35.50, rom. leji 1402.50—1412.50, švicarski franki 22.525—22.575, madžarske krone 317.50—320.50.

Katastrofalno stanje v češkem pivarstvu. »Kvas« piše: Nihče ne more tajiti, da bo v bližnji bodočnosti pivarska obrt pla-

čala del računov vojnega in vezanega gospodarstva. Kdor pregleda vse bilance vojnih let, mora priznati, da mu je vojno gospodarstvo sicer jako zvišalo prodajo, da, na videz tudi dobiček, ali vse to je bila samo igra z večjimi številkami. Danes ob koncu vojnega gospodarstva stoji pivarstvo izčrpano pred praznimi kletmi in podi. Današnja njegova finančna sila, dasi po številkah višja, se nikakor ne more meriti z ono iz leta 1914. in to tem manj, ako pomislimo, pod kakšnimi pogoji bomo letos nakupovali pivarske sirovine, kakšna bodo davčna bremena in koliko bo kupcev ob razmerah, ki se zdaj kažejo na pivnem trgu. Ječmen, ki ga je državni žitni zavod lansko leto navil na 210 kron za 100 kg loko železniška postaja, stane danes 350—390 K na trgu. Hmelj, ki je bil lani kalkuliran na 6000 K za 100 kg, se prodaja danes po 12 tisoč kron itd. To vse poleg visokega davka zdržuje izdelovanje piva povprečno za 40 do 50 odstotkov pri hektolitru in to baš zdaj, ko vse kliče, da bi bilo pivo cenejše. Grozna je misel, za koliko se bo leto dražje produciralo in ko vemo naprej, da ne bo mogoče ob pravem času za interese gotovih krogov zvišati primerne cene. Po tem dejstvu je prišla pivarska obrt v takšno stisko, kakršne ob vojni dobi ni poznala. In tako morajo danes pivarnice kupovati vsaj del svojih potrebščin in iz predrago plačanih sirovin producirati in prodajati, ne da bi vedele, ali bodo in kako bodo mogle one za sirovine plačane visoke cene kriti. Ako se ne razveljavi sedanji odlok o maksimalnih cenah piva, bo to nesreča in smrtni udarec naših finančno šibkejših pivovarnic. Zadosti je samo en napačen korak in pivarstvo bo plačalo zalogino nesrečnega vojnega vezanega gospodarstva z mozgom svoje hrbtenice.

Dne 28. avgusta mi je umrl edini sin

Maks

Vsem prijateljem za tolažilne izraze, posebno podgorskim fantom in dekletom za vence in spremstvo pri pogrebu. Bog povrni!

Podgorje pri Kamniku, 1. sept. 1921.

Erjavšek Franc,
oče.

Globoko potrti naznanjamo tužno vest, da je naš marljivi sodelavec in dobri tovariš, gospod

AVGUST PERUZZI

prokurist Jadranske banke podružnice v Ljubljani

včeraj ob pol 6. uri preminul.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 7. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Janez Trdinova ulica št. 4.

Blagopokojnika, moža vrlega značaja in vzornega tovariša, ohranimo v trajnem spominu.

LJUBLJANA, 6. septembra 1921.

Ravnateljstvo in uradništvo Jadranske banke.

GOSPODARSKA ZVEZA

IMPORT - EKSPORT Ljubljana

LASTNI PAVILJON NA LJUBLJANSKEM VELIKEM SEJMU.

Mlad, energičen gospod, vojašine popolno prost, s solsko izobrazbo, zmožen slovenske in išče stalne službe v trgovini ali obrtnem podjetju, tudi na deželi. Ponudbe na upravo pod 13c.

Hiša v Ljubljani se prodaja. Kupcu je lepo stanovanje takoj na razpolago. Popudbe na upravnitvo pod št. 3255.

Gospodična ki je zmožna popolnoma strojepljiva in slov. stenografije se sprejme takoj v trajno službo. Ponudbe: Glavna pošta Ljubljana poštni predal 104.

Razpisuje se služba **občinskega tajnika in organista** v Dolenji vasi pri Ribnici. Ponudbe je nasloviti na Županstvo Dolenje vasi pri Ribnici, Dolenjsko.

Hiša v Ljubljani se prodaja. Kupcu je lepo stanovanje takoj na razpolago. Popudbe na upravnitvo pod št. 3255.

VEDNO VELIKA IZBIRA VSEH VRST bombaža, sukanca, kvačkanca, nogavic, galanterije NA DEBELO. KARL PRELOG - Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 11.

SUHE GOBE in FIŽOL plačuje po najvišjih dnevni cenah tvrdka: Geršak & Komp., Ljubljana, Kongresni trg št. 10.

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

Hiša blizu mesta se prodaja. Natančno se poizve: SV. PETRA CESTA 53, prtilje.

ORGANIST, ki bi tudi opravljal službo obč. tajnika, se takoj sprejme. Mesečna plača skupaj 1050 K. - Ponudbe na županstvo občine Toplice, Dolenjsko. 3079

NOGAVICE ženske in moške, kvačkane, sukanee, »Moderne itd. je dobiti najceneje v veletrgovini **Osvald Dobeic**, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Tržaški bičevniki iz prave koprive in razni biči vedno na zalogi. **Osvald Dobeic**, veletrgovina, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 3090

Električni motor 3 1/2 HP, 440 volt, enakomeren tok; dva voza z diro (1 persni, 1 navadni) in popolnoma nov voz z vseh napravami, in še več drugih stvari. - Lokomobila se lahko ogleda pri g. M. Rozmanu, strojna delavnica v Stožicah št. 50 pri Ljubljani; isti gospod daje tudi pojasnila. Pismena vprašanja naj se naslovijo na ime: Pospisil & Knaus, Draga pri Loškem potoku, Slovenija. 3220

Naprodaj je: rabljena Wolf lokomobila, popolnoma v dobrem stanu, 12 etm. in 38-44 HP, pred kratkim došla iz Nemčije! Komplet mlin s tremi kamni in z vsemi železnimi in lesenimi pripravami. Komplet Venecijanski jermenik (galer) z vsemi lesenimi in železnimi pripravami, kakor: transmisije, ležišča, jermenake i. t. d. Krožna žaga (cirkular), kompletna, z vsemi pripravami, in še več drugih stvari. - Lokomobila se lahko ogleda pri g. M. Rozmanu, strojna delavnica v Stožicah št. 50 pri Ljubljani; isti gospod daje tudi pojasnila. Pismena vprašanja naj se naslovijo na ime: Pospisil & Knaus, Draga pri Loškem potoku, Slovenija. 3220

Ponudite vse neuporabne ZLATE predmete verižice, prstane, obeske, zapetnice, uhane i. t. d. kateri premeti Vam leže doma. In jih donesite tvrdki F. Čuden, trgovina ur, zlatnine in srebrnine Ljubljana Prešernova ul. št. 1.

VELIČAN BEŠTER
ATELIJE HELIOS
LJUBLJANA
ALEKSANDROVA C. 5

Izdeluje mod. slike v vsaki velikosti
Velika izbira otroških vozičkov dvo-koles in šivalnih strojev po ceni:
F. Batjel, Ljubljana, Stari trg št. 28. Sprejme se v polno popravo za emaliranje z ognjem in ponikanje dvokolesa. otroški vozički, šivalni in razni stroji. **Mehanična delavnica, Karlovska cesta 4. Zvonarska ulica 1.**

„Tribuna“ Tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Naprodaj je: več stolar ter bas, bobni, klarinet in flavta. Več se izve v upravnitvu »Slovenec« pod št. 3207.

železnato vino okarnarja G. PICCOLI-JA v Ljubljani.

H. SELJAK
zastopstvo v Ljubljani
Tovarna BRATRI UTITZOVE
LJUBLJANA - PRAHA.
Prva češka tvornica za mobilije in knjigoveze. - Vrhno usnje vseh vrst.
HAKA GAMAŠE
in drugi usnjeni izdelki.
Velika zaloga čevljev.
Karlovska cesta št. 2.
Prešernova ulica 52.
Sejm paviljon 280/H.

Na drobno! Na debelo!
Veliko skladišče pliša moqueta, tkanin za pohištvo, afr qua, strun, peres, gradla za madrace in rolete, jute platna, žebijev in vse tapetarskih potrebščin nudi po najnižjih cenah
J. OMERZO I DRUG
Zagreb, Pe rlovska ulica št. 3, dvor telefon št. 21 83.

TRGOVCI **Belin** **POZOR**

Belin za snaženje belih čevljev Pogin za pokončavanje miši in podgan Morin za pokončavanje ščurkov Rapid za pokončavanje sten
I. C. Kotar drogerija, Ljubljana, Wolfova ulica 3.
Trgovci primeren popust.

Svečarna
I. Kopač in drugi
Ljubljana, Celovška cesta 90.
priporoča preč. cerkv. oskrbnitvom, 92. trgovcem in s'avnemu občinstvu:
čebelnovoščene sveče in zvitke, namizne sveče
»GLORIA« v vseh velikostih,
pravo kadilo, oglje za kadirnice
itd. po najnižjih cenah.

Teodor Korn
Ljubljana, Poljanska cesta 8.
se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vsakovrstnih kleparskih in vodovodnih inštalacijskih del ter za pokrivanje streh. Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. - Proračuni brezplačno in poštine prosto. - Popravila točno in po najnižji ceni. Pločevinasta ambalaža kakor kante za firnež, olje, bencin, doze za barve, kandite in konzerve.
OOO

Industrija drv Lavrenčič & Co.
lesna industrija in trgovina drvara i gradjara
LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 47.

Naznanilo.
P. n. občinstvu si dovoljujem vljudno naznaniti, da sem otvoril v Ljubljani v Novem Voamatu 199
delavnico bakrenih in kovinastih izdelkov.
Prezvamem vsa v to stroko spadajoča dela in popravila, posebno se priporočam za pocikanje kotlov, kotlov za zganjekuhlo, za pranje in štedilniških kotlov i. t. d.
Za cenj. naročila se vljudno priporočam ter zagotavljam točno, solidno in strokovno izvršeno delo po zmernih cenah.
Z odl. spoštovanjem
Maks Weiss, bakrokotlar.

Žimo za žimnice
oseh vrst, od preproste do najfinejše izdeluje in ima vedno v zalogi tvrdka **JOS. KNIFIC, tovarna za žimo** Stražišče pri Kranju (Slovenija).

„Oblačilnica za Slovenijo“, r. z. z o. z. v Ljubljani
uljudno naznanja, da je prejela od znane brnske tvrdke Stiassny & Schlesinger bogato zalogo ženskega volnenega blaga za žimo, ki se lahko ogleda vsak dan v njenem glavnem skladišču v Ljubljani, Solski drevored 2/L. Cene za prvovrstno blago kar najugodnejše.
Samo na debelo! Samo na debelo!

V. Marsano „Timex“ Zagreb
Moderne tovarniške naprave, stroji in orodja. Glavni zastopnik **G. Roth-ove delniške družbe Wien III.**
Motorji na bencin, bencol in plin, kompletne **sesalni** naprave na **plin.**
Zaloga motorjev na bencin in sesalni plin ter motornih krožnih žag. - Pisarna za prodajo: Zagreb, N. kotičeva 8 telefon 2-26. - Delavnica in skladišče: Zagreb, B-ulica 45, telefon 25-41. - Brzojavke: Matimex Zagreb.

Strtega srca naznanjamo, da je moj srčno ljubljeni in skrbni soprog, moj zlati papaček, naš preblagi sin, najin najboljši brat, oziroma svak, stric, zet itd., gospod

Avgust Peruzzi
prokurist Jadranske banke

v ponedeljek 5. t. m. ob četrni na 7. zvečer, previden s tolažil sv. vere, po dolgi in mučni bolezni za vedno sklenil svoje nade-polno življenje.
Izmučeno telo se prenese jutri, dne 7. septembra ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti v Janez Trdinovi ulici št. 2 k zadnjemu počitku k sv. Križu.

Pavla Peruzzi, roj. Govekar, soproga. - Pavlica, hčerka. - Ivan in Marija Peruzzi, starši. - M. ka Česnik, roj. Peruzzi, sestra Ivo Peruzzi, brat.

Hiša v Ljubljani Selenburgova ulica št. 6. se prodaja.
Poleg hiše je veliko stavbišče. Natančneje se poizve v tovarni **V. SCAGNETTI**, Ljubljana, Cesta na gorenjsko železnico 16, (za državnim kolodvorom).

MENJALNICA Slovenske eskomptne banke - LJUBLJANA
Telefon št. 3. nasproti glavnega kolodvora Telefon št. 3.
kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevni cenah. Ima poseben borzni oddelek. **Prezema vse bančne posle.**

odkriti povemo, da v naši državi ni čisto nič treba, že itak dovolj takih nemirnih in divjur

Oblačilna industrija

A. Kunc

Ljubljana, Gosposka ul. 7

proizvaja moška in deška oblačila vseh vrst.

Prodaja na debelo in drobno!

Prvovrstni kroj!

Prodaja na debelo in drobno!

Izredno nizke cene!

Solidno delo!

Na Ljubljanskem velikem semnju: paviljon E, oddelek št. 54.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v
Vzajemni posojilnici v Ljubljani r. z. z o. z.
(peleg nunske cerkve).

Hranilne vloge se obrestujejo s

4%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka. Hranilne vloge se lahko vplačujejo potom poštnoček. urada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpolago. Posojila na zemljišča, zaznambo na službene prejeme, proti poroštvu itd. Prodaja srečk drž. razr. loterije.

„ORIENT“

družba z o. z. preje
Brata Eberl in Jančar & Co
Ljubljana, Miklošičeva c. 4.
nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.

Sladna kava, testenine in marmelada

Paviljon „G“ št. 180.

Del. dr. „Triglav“ v Smarci pri Kamniku.

Kranjska industr. družba

Jesenice-Fužine, Slovenija (Jugoslavija).

Brzojavni naslov: INDUSTRIJA JESENICE-FUŽINE.

Naše podjetje izdeluje v svojih tovarnah na Jesenicah, Javorniku, Dobravi, v Bistrici v Rožu (Mor.) razne železarske predmete itd., katere navajamo le kot glavne izdelke v naslednjem:

Poluizdelki, železne klade (ingoti), polenasto železo (cagli, pranti, flame in platine).

Valjana žica, od 5 do 20 mm okrogle ali kvadratne debeline.

Paličasto železo, tj. betonsko okroglo, od 5 mm debeline dalje; okroglo železo od 5 do 120 mm; kvadratno železo 6 do 110 mm debeline; ploho železo 3 do 30 mm debeline, 10 do 120 mm širine; polokroglo železo 8 do 70 mm širine; kotno železo, enskokrako, 20 do 150 mm kračne širine; železo za okenske okvirje, razpolovičeno in celo 29 mm višine.

Železo v trakovih, vroče valjeno, 1 do 5 mm debelo, 10 do 120 mm, 150 in 200 mm široko.

Železo v trakovih, mrzlo valjeno, za zavojne in posebne namene vseh vrst, svitlo, varjeno, pobakreno, pocinjeno, 0,06 do 4 mm debeline, 10 do 200 mm širine.

Jamske tračnice, 50 do 100 mm višine, oz. 5, 6, 8, 9, 13 in 21 kg za tekoči meter.

Surova črna pločevina, 1 do 2 1/4 do 35 mm debeline, do 12.000 mm dolg, in 1.700 mm šir.

Fina črna pločevina, 1 do 2 1/4 mm debeline, do 4.000 mm dolgosti in 1.300 mm širine.

Vlečene žice, svitile, žarjene, pocinkane, pobakrene, pocinjene, okrogle; polokrogle, ovalne, kvadratne, sesterokotne itd.; 0,08 do 20 mm debeline, izdelane iz železa in jekla; slednje v vsaki zaželjeni trdnosti, dalje žice za knjigoveza (plohe in okrogle, za nitanje itd.).

Vzneji za pohištvo, navadne, zatolčene, in zavojljane.

Žičniki vseh vrst, kakor stavbeni in mizararski žičniki s ploščasto glavo, gladki; žičniki za strešno lepenko in skrilj; s posebno veliko glavo; žičniki za vratne in okenske okvirje; stukaturni

kaveljčki; nabojniki z zarezo; žičniki za petne podkvice; žičniki za ključavnice, beli s polokroglo glavo; steklarski žičniki; okvirski žičniki; pasni žičniki; tapetniški žičniki, beli in modri; londonski žičniki s polokroglo in koničasto glavo; krepin žičniki, beli; žičniki za podplate; kolarski žebji s krčeno glavo; žičniki z dvojnimi konci; nezobčani žičniki; žičniki z vglobljeno glavo; žičniki z lečasto glavo; obročni; kalupniki; spona s posebno vezanimi konicami; spona za brzojavno žico s konicami žičnikov.

Črevljarski žebiji, napetniki rezani iz obročnega železa; mišnjaki, modri in beli, lahki in teški, gladki ali z zvezdasto glavo.

Žične vrvi, iz topljenega železa in jekla, iz litega jekla, prvovrstnega paletnega jekla za pluge, svitile, napojene z mazilom ali pa pocinjene, vrvi za rudniške obrate, za strme zavorne prevoze, navojnevrvi, nosilne in vlačilne vrvi, vrvi za žerjaje dvigala, transmisije, vse vrste brodarskih vrvi, vrvice za dviganje obročnic za okenska polkna, žične pletene vrvice vseh konstrukcij, kakor nitne, zložne in križane pletene, kabelske sestave, sestave iz ploščnatih in sukanili niti; dalje z roko šivane vrvice trakove vseh širin in jakosti.

Zvonovi iz litega jekla, melodično in harmonično ubrani v teži 140-4000 kg; posamezni zvonovi, duo, trio, itd. po želji in naročilu. Zvonovi so mnogo cenejši in enakovredno nadomestilo za bronaste zvonove.

Jekleni odlitki vseh vrst, kakor kolesa za jamska in poljska vozila v teži 15-45 kg; ležišča za železniške vagon; razni strojni deli od 20 do 2000 kg teže, kakor cilindri za hidravlične stiskalnice, ležišča za mostiče, zamahna kolesa za posebno veliko hitrost itd.

Predmeti iz sive litine, kakor cevi; cilindri; transmisijski in stavbinski odlitki, gonilne plošče za pogon z vrvmi in jermen; valjarji in razni strojni deli v teži 15 do 8.000 kg, po vzorcih in risbah.

Elektrode, vsake dimenzije; za električne peči, za izdelovanje kalcijevega karbida, apnenega dušika, jekla, železnih spojin in dr.

Lastni razstavljeni paviljon na ljubljanskem velikem sejmu od 3. do 12. septembra 1921.

Telefon št. 1-67 (Ljubljana).

Brzojavi: Papirnica Vevče.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani

i. č. centrala: Papirnica v Vevčah, pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja juž. žel.: Zalog.

Papirnice v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine v Goričanah in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvodnje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pisarni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost-, karton- in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjeinji pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzojavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Automobili

Motocikli

Kolesa

pneumatika

in vsi deli in oprema

EN GROS —

— EN DETAIL

J. GOREC

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA C. 14

Semenj: paviljon H, št. 250.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.

Edino najkrajše črte preko HAVRE CHERBOURGA in ANTWERPENA v NEWYORK.

Vozne listke in zadevna pojasnila izdaja edino koncesijonirana potovalna pisarna

=IVAN KRAKER v Ljubljani=

Kolodvorska ulica štev. 41, blizu glavnega kolodvora.

Brzojavni naslov:
Prometna Ljubljana.

Splošna prometna banka

Telefon:
št. 11 in 577.

podružnica v Ljubljani, preje I. C. Mayer. — Ljubljana, Marijin trg štev. 5.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, pred-
ujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvu, safe-deposits itd.

Prva žebeljarska in železoobratna zadruga v Kropi in Kamni gorici

izdeluje po najnižih cenah vsakovrstne ročno in strojnokovane žebelje, spojke, -- kljuge, verige in vse druge v njeno stroko spadajoče železne izdelke. --

Ceniki na razpolago! - Na sejmu zastopana v paviljonu štev. 400. - Ceniki na razpolago!

Slovenska gradbena družba z o. z.

LJUBLJANA, tehniška pisarna v tovarni Keršič.

Izvršuje: vse vrste visokih in globokih stavb, betonske in železo-betonske gradbe, vodne gradbe, električne centrale, izkoriščanje vodnih sil, moderne industrijske gradbe, mostne gradbe.

Posebnosti našega proizvoda:

Leseni polnostenski nosilci za strehe z velikimi razponi, lesena in kombinovana skladišča, tvorniško izdelovanje zlozljivih stanovanjskih hišic.

Kolarski oddelek:

Izvršuje vse vrste luksuznih in tovornih vozov, karoserij, samokolnic itd.

ANT. KRISPER Ljubljana

Proizvada i razšilja na veliko: razne vrste cipela za decu, devojčice, mladice, ženske, muške, prostog i finog kvaliteta; za radnike osobito jaka izradba. Papuče po ceni bez konkurencije.

Odeljenje za galanterijsku robu na veliko. Pletene čipke, sukno, vezivo, razne cipelarske potrebštine jedaci pribor, školske potrebštine, četke i. t. d. — Export čačkalice.

Prporoča se papirna trgovina
Ivan Gajšek
Ljubljana
ki ima veliko zalogo
vse vrste papirja
trgovske in poslovne knjige, pisarniške in solne potrebštine kakor tudi lastno založništvo
šolski izvezkov, Tabor
ki se izdeluje v knjigoveznici
M. BIVIC
Sv. Petra cesta štev. 29
ki izdeluje tudi galanterijska dela

Mehanična vrvarna-terilnica-predilnica
ANTON ŠINKOVEC Kranj - Grosuplje
Centrala Grosuplje. Telefon Grosuplje 1.
razstavlja svoje izdelke na ljubljanskem velikem semnju, paviljon E, štev. 39, kate-rega obisk vljudno priporoča.

Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica štev. 25.
Telefon št. 415 — Poštno-čekovni račun 11.428
Izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodno in nadtalno ter umetno tesarstvo.

Parna žaga in strojne delavnice.
Prevezemam po danih, kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno ulice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže. Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane nosilce za večje proste razpetine od 12—50 m.

:: Razstava v paviljonu za slavnobeno stroko in lesno industrijo ::

Družabnik ali družabnica za trgovino z lesom, perutnino in poljskimi pridelki, s kapitalom 100.000—150.000 kron, se sprejme takoj. Trgovske izobrazbe ni potreba. — Ponudbe na upravnishvo »SLOVENCA« pod: »Krasna bodočnost 100.000/3124«.

Parketne deščice

v vsaki množini, hrastove ali bukove dobavlja in poklada v mestu in na deželi

ANTON BOKAL

Ljubljana, Slomškova ulica 19
Telefon int. 527
Prevezema vsa v to stroko spadajoča dela, preložitev, hobljanje in likanje starih podov z voskom. Delo točno in solidno.

KLOBUKI IN SLAMNIKI

vseh vrst, od preprostih do najfinejših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar
Domžale (Slob).

Izdelki so razstavljeni v paviljonu E, štev. 41.

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster, Ljubljana Dunajska cesta 46.
Telefon št. 379.

Vsakovrstna tesarska dela kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače, hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike, stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje, itd.
Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.
PARNA ŽAGA — TOVARNA FURNIRJA.

Najstarejša sedlarska delavnica

JOS. KÖHLER

LJUBLJANA, Dunajska cesta 19.
priporoča izgotovljene konjske opreme ter vse delo solidno. sedlarske potrebštine. Cene zmerne.

Import **Groslov Čertalič** Export
Ljubljana Sv. Petra cesta 33 Jugoslavija
Podružnica: Karlovska cesta 30
Trgovina z mešanim blagom na debelo in drobno

Tovarna pletenin in tkanin JOSIP KUŃC in komp. Ljubljana, Poljanski nasip 40

izdeluje berlinske rute, volnene rašel-rute, fantazijske rute, fantazijske šale, angleške športne šale in čepice, svilene modne šale, pletene svilnate samoveznice in naglavne rute (Caehenez).

ZA PLESKARSKA IN LIČARSKA DELA

SE NAJTOPLEJE PRIPOROČA SLAVNEMU OBČINSTVU IN PREČASTITI DUHOVŠČINI

TONI MALGAJ

PLESKAR IN LIČAR

LJUBLJANA

KOLODVORSKA UL. 6

Važno za gg. obiskovalce velesejma!

našo zalogo na Gosposvetski cesti 10, ker prodamo vsled preselitve trgovine v lastno hišo na Dunajsko cesto 11, vso zalogo po izredno nizkih cenah.

ZALTA & ŽILIČ, trgovina z železnino na debelo in drobno.

Svetujemo Vam, da si ogledate razun že razstavljenega tudi

Obleke

moške, fantovske in deške, mikado, raglane, površnilke, kožube, jahalne hlače, **špecialitete v otroških oblekah (kostumih)** in drugo konfekcijo od najpreprostejšega do najfinejšega kroja v najboljši izdelavi ter **razno sukno, hlače-vino in podloge** nabavite najceneje edino le pri **konfekcijski industriji**

Vdeleženee Ljubljanskega vzorčnega velesejma.
Paviljon E, oddel. št. 52.

TELEFON štev. 312. **FRANDE** TELEFON štev. 313.
(FRAN DERENDA) Ljubljana, Emonska cesta 8.

POZOR!

na paviljon H, prostor št. 239, kjer razstavi torčka
THE REX Co, Ljubljana
in prvovrstni, svetovno znani pisalni stroj

najnovejši in najboljši
razmnoževalni aparat **OPALOGRAPH**
UNDERWOOD Ne zamudite prilike, si ta dva
pisarn. pripomočka ogledati.

AUG. AGNOLA LJUBLJANA

prigotavlja svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov
in vseh v to stroko spadajočih predmetov.
Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi.

Tovarna

Perfo

čevljev

PETER KOZINA & CO.

TRŽIČ (Slovenija).

Glav. pisarna in zaloga na debelo in drobno, Ljubljana, Breg 20.

Izdeluje čevlje za gospode, dame, dečke, deklice in
otroke iz lak-, boks-, ševro-usnja in drugega materijala.
Najmodernejše oblike! Najsolidnejši izdelki!

Konkurenčne cene!

Posetite našo razstavo na velesejmu!

UVOZ IN PRODAJA
RAZNOVRSTNEGA
INOZEMSKEGA
MANUFAK-
TURNEGA
BLAGA

A. & F. SHABERNE

POSEBNI
ODDELEK ZA
PLETENINE, TRI
KOTAŽO IN PERILO-

JOSIP KREGAR

oblastveno preizkušeni mestni tesarski mojster

LJUBLJANA Cesta na Kodeljevo štev. 2 LJUBLJANA

izvršuje vsa v njegovo stroko spadajoča dela in sicer vodne
in nadstropne stavbe ter umetno tesarstvo. Prevzamem po
danih kakor tudi lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov,
hiš, vil, ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolp-
ne strehe, kupole in cerkvena ostrešja, balkone, vrtno
utice, verande, ter razna druga vrtna arhitekturna dela.
Stopnice, dekorativne stropove, ter dekor. stenske opaže.

Površnilke, volnene obleke za gospode, kostume,
plašče za dame izdeluje po najnovejših modelih

S. POTOČNIK

v Angliji in Franciji izprašani koncesionirani krojni krojač

Selenburgova ulica št. 6, 1. nadstropje

□ □ □ Zaloga angleškega blaga. Stran-
kam, ki same prinese blago, ista
postrežba. - Naročila za hitre se
izvršujejo tekom 8 dni. Izdelava
sporinih suknenih klobukov iz
□ □ □ "vsakega poljubnega blaga." □ □ □

INDUS D. D. preje CARL POLLAK

Tovarna usnja in usnjatih izdelkov Kranj, Ljubljana, Vrhnika

Centralna pisarna Ljubljana, Sv. Petra cesta 68. Tel. 528.

I. Industrija usnja.

- A. Vegetabilno (čreslosrojeno usnje):**
- kravine, rjave, črne in chagrin, ter za mehove in strehe,
 - kipsi,
 - teletine,
 - ovčine in kozine
 - mazane, rjave in črne,
 - barvane, za mobilje, tapetiranje in konfekcijo;
 - vachettes:**
 - za izdelavo dokolenic, barvane ali naravne,
 - za izdelavo nogometnih žog,
 - za izdelavo razne usnjate konfekcije;
 - svinjine (specialiteta):**
 - za fino jahalno opremo, barvane ali naravne,
 - za kovčege,
 - za mobilje in galanterijsko konfekcijo (portemonnais, portefeuilles in knjigoveštvo);
 - podplati:**
 - trovloženi hrastostrojani podplati,
 - vache;
 - crouponi** za izdelavo transmissijskih jermenov,
 - specialno strojeni (angleški sistem),
 - hrastostrojani.
- B. Chrom-usnje:**
- box-calf, črno in barvano,
 - chevreaux,
 - chevette,
 - chrom-usnje za izdelavo nogometnih žog,
 - chrom-usnje za izdelavo jermenov.
- C. Galun-usnje**
za izdelovanje vezilnih in šivalnih jermenčkov.
- D. Lak-usnje:**
- box-calf,
 - chevreaux.

II. Industrija usnjatih izdelkov.

- A. Čevljski izdelki:**
- čevlji za strapac,
 - " " rudnike,
 - " " sport in nogomet,
 - " " po vojaškem vzorcu,
 - sandale.
- B. Konfekcija transmissijskih gonilnih jermenov:**
- specialni stroj,
 - hrastov stroj,
 - chrom-stroj,
 - jermenci za šivanje in vezanje transmissijskih jermenov.
- C. Konfekcija za:**
- dokolenice (gamaše), nogometne žoge, torbice, portefeuilles itd. iz vegetabilnega, chrom- in lak-usnja, nahrbtniki, sporini pasovi itd., tržne torbice.

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Dunajska cesta štev. 38/I
(začasno v prostorih Zadružne zveze). Telefon št. 21.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, ŠIBENIK.

Ekspozitura: BLED. - Interesna skupnost s: Sveopčo Zanatijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.
Kapital in rezerve skupno z afiliacijami čez K 50.000.000.-.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.